

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 61.583/3
van 27 juni 2017

avis 61.583/3
du 27 juin 2017

over

sur

een ontwerp van koninklijk
besluit 'betreffende de
bestrijding van boviene virale
diarree'

un projet d'arrêté royal 'relatif
à la lutte contre la diarrhée
virale bovine'

Op 24 mei 2017 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit 'betreffende de bestrijding van boviene virale diarree'.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 20 juni 2017. De kamer was samengesteld uit Jan SMETS, staatsraad, voorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Johan PUT, assessoren, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Githa SCHEPPERS, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 27 juni 2017.

*

Le 24 mai 2017, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre de l'Agriculture à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal 'relatif à la lutte contre la diarrhée virale bovine'.

Le projet a été examiné par la troisième chambre le 20 juin 2017. La chambre était composée de Jan SMETS, conseiller d'État, président, Jeroen VAN NIEUWENHOVE et Koen MUYLLE, conseillers d'État, Jan VELAERS et Johan PUT, assesseurs, et Annemie GOOSSENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Githa SCHEPPERS, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 27 juin 2017.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit bevat verscheidene maatregelen ter bestrijding van boviene virale diarree (hierna: BVD).

Er wordt voorzien in bepalingen met betrekking tot de opsporing van het virus dat BVD veroorzaakt (hoofdstuk II van het ontwerp) en in bepalingen betreffende het afnemen en het verzenden van monsters (hoofdstuk III). Het ontwerp bepaalt de voorwaarden waaraan een zogenaamd biopt-oormerk moet voldoen om te worden erkend en verdeeld (hoofdstuk IV), de nadere regels met betrekking tot de kwalificatie van runderen (hoofdstuk V), de “modaliteiten” (lees: “de nadere regels”) voor de kwalificatie van beslagen (hoofdstuk VI), de maatregelen die worden toegepast op een rund dat het statuut “IPI”¹, “IPI verdacht” of “BVD onbekend” krijgt (hoofdstuk VII), de voorwaarden betreffende de handel in en het verzamelen van runderen (hoofdstuk VIII), en bevat bepalingen met betrekking tot de diagnostiek (hoofdstuk IX) en de vaccinatie (hoofdstuk X). Tot slot zijn nog een aantal algemene bepalingen (hoofdstuk XI) en slotbepalingen opgenomen (hoofdstuk XII).

De ontworpen regeling komt in de plaats van het koninklijk besluit van 18 juni 2014 ‘betreffende de bestrijding van boviene virale diarree’ (artikel 32 van het ontwerp). Het te nemen besluit treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van een aantal bepalingen waarvoor een andere wijze van inwerkingtreding wordt bepaald (artikel 34).

RECHTSGROND

3.1. Het ontworpen besluit vindt in beginsel rechtsgrond in de artikelen 3, 7, 8, eerste lid, 1° en 3°, 9, 1°, 3°, 5° en 6°, 15, 1° en 2°, 17, eerste lid, 18, 18bis en 28 van de Dierengezondheidswet van 24 maart 1987 (hierna: de Dierengezondheidswet).

In zoverre bij het ontworpen besluit de wijze van samenwerking wordt bepaald van verenigingen en verbonden tot bestrijding van dierenziekten met de Dienst (zijnde, naargelang van het geval, de diergeneeskundige dienst van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu of het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, hierna: FAVV)², vindt het rechtsgrond in artikel 3, derde zin, van de Dierengezondheidswet.

¹ “IPI” staat voor immunotolerant, persistent geïnfecteerd (rund).

² Zie artikel 1, 10°, van de Dierengezondheidswet.

3.2. In het eerste lid van de aanhef wordt eveneens melding gemaakt van artikel 6, § 1, van de Dierengezondheidswet, op grond waarvan de Koning onder meer BVD kan aanwijzen als een dierziekte die valt onder de toepassing van hoofdstuk III van de Dierengezondheidswet. Aangezien die aanwijzing reeds is gebeurd door de opname van die ziekte in bijlage 1 bij het koninklijk besluit van 3 februari 2014 ‘tot aanwijzing van de dierenziekten die vallen onder de toepassing van hoofdstuk III van de dierengezondheidswet van 24 maart 1987 en tot regeling van de aangifteplicht’, zoals de Raad van State had gesuggereerd in zijn advies over het ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 18 juni 2014,³ is de verwijzing naar de voormelde wetbepaling overbodig en moet ze worden weggelaten uit de aanhef, zoals ook door de gemachtigde werd beaamd.

3.3. In zoverre het bij artikel 3, § 1, tweede lid, 1°, van het ontworpen besluit, gelezen in samenhang met artikel 6, tweede lid, ervan mogelijk wordt gemaakt dat diergeneeskundige handelingen worden gesteld door de veehouder zelf, zonder dat een beroep moet worden gedaan op een dierenarts, wordt de rechtsgrond geboden door artikel 5, eerste lid, 1°, van de wet van 28 augustus 1991 ‘op de uitoefening van de diergeneeskunde’.

In zoverre bij artikel 26, § 4, van het ontworpen besluit wordt voorzien in de mogelijkheid van delegatie van de vaccinatie door de bedrijfsdierenarts aan de veehouder van het rundveebeslag in het raam van een overeenkomst van diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding, wordt de rechtsgrond geboden door de artikelen 6, § 2, en 12, § 3, van de wet van 28 augustus 1991. Op grond van de laatstgenoemde bepaling kan de Koning (in dit geval) vaccins tegen BVD die voorgeschreven of verschaft worden in het raam van (onder meer) een overeenkomst van diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding, uitzonderen van het beginsel dat ze moeten worden toegediend door een erkende dierenarts. Bij de eerstgenoemde bepaling wordt de Koning gemachtigd om de voorwaarden vast te stellen voor onder meer de toediening van deze vaccins door de verantwoordelijke in het raam van een overeenkomst van diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding.

3.4. Wat betreft de opdrachten die worden toegekend aan het FAVV, die bijkomende opdrachten betreffen als bedoeld bij artikel 4, § 6, van de wet van 4 februari 2000 ‘houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen’ en bij het koninklijk besluit van 16 november 2001 ‘houdende het toevertrouwen van bijkomende opdrachten aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen’,⁴ kan de rechtsgrond worden gevonden in artikel 4, § 6, van die wet, gelezen in samenhang met artikel 2, d), van het koninklijk besluit van 16 november 2001.

³ Adv.RvS 55.988/3 van 14 mei 2014, opmerking 7.

⁴ De gemachtigde verklaarde daarover het volgende: “Het betreft bijkomende opdrachten toegewezen aan het FAVV in het kader van het KB 16/11/2001. Boviene virale diarree is een economische ziekte die geen rechtstreeks verband houdt met de veiligheid van de voedselketen en met de kwaliteit van het voedsel, teneinde de gezondheid van de consumenten te beschermen. De controle-opdrachten die het Agentschap krijgt in het kader van dit ontwerpbesluit vallen bijgevolg onder het koninklijk besluit van 16 november 2001 houdende het toevertrouwen van bijkomende opdrachten aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, artikel 2, d). Voor het beheer van de statuten laat het FAVV zich bijstaan door de erkende verenigingen. Een wettelijke basis hiervoor vinden we in de Wet van 4/2/2000 houdende oprichting van het federaal Agentschap voor de Veiligheid van de voedselketen, artikel 4, §[6].”

In zoverre erin wordt voorzien dat het FAVV zich voor bepaalde taken kan laten bijstaan door derden of door derden bepaalde taken laat verrichten en daartoe de voorwaarden worden bepaald, wordt de rechtsgrond geboden door artikel 4, § 5, van de wet van 4 februari 2000.

3.5. Wat betreft de opdrachten die worden toegekend aan het Centrum voor Onderzoek in diergeneeskunde en agrochemie (hierna: CODA),⁵ dat beschikt over rechtspersoonlijkheid,⁶ is de rechtsgrond minder evident.

De gemachtigde opperde dat die rechtsgrond geboden zou worden door het koninklijk besluit van 20 juni 1997 'houdende oprichting van het Centrum voor Onderzoek in diergeneeskunde en agrochemie als wetenschappelijke inrichting van de Staat'. Nog afgezien van het gegeven dat dat besluit hooguit in combinatie met wetskrachtige bepalingen als rechtsgrond zou kunnen fungeren, bevat het geen delegaties aan de Koning om dergelijke opdrachten vast te stellen.

Aangezien evenwel artikel 1 van de wet van 27 juni 1930 'waarbij de rechtspersoonlijkheid wordt verleend aan de wetenschappelijke en kunstinrichtingen welke van het Ministerie van Kunsten en Wetenschappen afhangen' voorschrijft dat de Koning de voorwaarden bepaalt waaronder de wetenschappelijke inrichtingen van de Staat rechtspersoonlijkheid kunnen verkrijgen, en artikel 2 ervan bepaalt dat deze inrichtingen tegenover derden zijn vertegenwoordigd door een bestuurscommissie, waarvan de samenstelling en de bevoegdheid bij koninklijk besluit worden vastgesteld, kan worden aangenomen dat de Koning de bevoegdheden van (de bestuurscommissie van) het CODA kan bepalen op grond van de voormelde wetsbepalingen. Het is echter raadzaam om bij een volgende gelegenheid de voormelde wet aan te passen om op een meer expliciete wijze de Koning te machtigen de opdrachten voor de betrokken inrichtingen te bepalen.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. Gelet op hetgeen is uiteengezet in opmerking 3.5, moet voor het eerste lid van de aanhef een nieuw eerste lid worden toegevoegd, waarin wordt verwezen naar de artikelen 1 en 2 van de wet van 27 juni 1930.

5. Gelet op hetgeen is uiteengezet in opmerking 3.2, moet in het huidige eerste lid van de aanhef de verwijzing naar artikel 6, § 1, van de Dierengezondheidswet worden weggelaten.

⁵ Zie de artikelen 4, tweede lid, 11, § 3, tweede lid, en 22 van het ontwerp.

⁶ Artikel 1, tweede lid, van het koninklijk besluit van 20 juni 1997 'houdende oprichting van het Centrum voor Onderzoek in diergeneeskunde en agrochemie als wetenschappelijke inrichting van de Staat'.

Artikel 3

6. Wat betreft artikel 3, § 3, van het te nemen besluit, dat blijkens de bewoordingen ervan geldt “[v]anaf 1 juli 2017”, wordt verwezen naar opmerking 11 aangaande de inwerkingtreding van het te nemen besluit.

Artikel 11

7. Overeenkomstig artikel 11, § 3, tweede lid, van het ontwerp bepaalt het CODA de equivalentie tussen de garanties inzake het statuut dat wordt toegekend aan runderen in het raam van de invoer van runderen of afkomstig uit het handelsverkeer, en de statuten bedoeld in artikel 11, § 2, van het ontwerp. Daarmee wordt aan het CODA een regelgevende bevoegdheid toegekend. Gezien de beperkte en technische draagwijdte ervan kan die delegatie weliswaar worden aanvaard, maar de regels die ter zake door het CODA worden vastgesteld, moeten in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt opdat ze verbindend zouden zijn voor de betrokken veehouders.

Die opmerking geldt ook voor de artikelen 22, tweede lid, 1°, en 29, §§ 2 en 3, van het ontwerp.

Artikel 12

8. In artikel 12, 3°, van het ontwerp moet worden verwezen naar artikel 22, *tweede lid*, 1° (niet: artikel 22, 1°), van het ontwerp.

Artikel 17

9. In de Nederlandse tekst van artikel 17, § 2, van het ontwerp schrijve men “aanbevelingen formuleren” in plaats van “formuleren aanbevelingen”.

Artikel 28

10. In artikel 28, § 1, van het ontwerp wordt bepaald dat bepaalde kosten worden gedragen door het begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten “volgens de modaliteiten bepaald door de Minister, na advies van de Raad van het Fonds en binnen de beschikbare begrotingskredieten”.

In zijn advies over het ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 18 juni 2014, heeft de Raad van State over een vergelijkbare bepaling het volgende opgemerkt:⁷

“In de artikelen 27, § 2, 28, § 3, eerste lid, en § 4, en 29, § 1, van het ontwerp blijken bepaalde kosten te worden gedragen en bepaalde vergoedingen te worden toegekend door het in artikel 2, § 1, tweede lid, 18°, van het ontwerp nader omschreven Fonds, maar dan ‘binnen de (perken van de) beschikbare begrotingskredieten’. Uit die precisering vloeit voort dat vanaf een bepaald tijdstip, namelijk als de jaarlijks vastgestelde begrotingskredieten zijn opgebruikt, de betreffende kosten en vergoedingen niet meer door het Fonds worden betaald. Het ontwerp is in dat opzicht kennelijk gebaseerd op het uitgangspunt ‘wie eerst komt, eerst maalt’.

Een dergelijke regeling staat evenwel op gespannen voet met het gelijkheidsbeginsel, aangezien de datum van het betalingsverzoek bepalend kan zijn voor het al dan niet inwilligen ervan. Deze opmerking klemmt des te meer nu het gaat om de betaling van bepaalde reeds verrichte prestaties, zodat kan worden aangenomen dat de betrokkenen legitieme verwachtingen kunnen koesteren inzake die betalingen. De stellers van het ontwerp moeten nagaan of hun begrotingsbekkernis niet beter op een andere wijze verzoend kan worden met die legitieme verwachtingen.”

De gemachtigde verklaarde over de thans ontworpen bepaling het volgende:

“Bij de opmaak van de initiële begroting dienen wij te werken met vastgelegde budgetten. Bij het vastleggen van het initiële budget voor het programma BVD wordt jaarlijks een raming gemaakt van de te verwachten kosten op basis van ervaringen van de voorgaande jaren en de te verwachten verdere ontwikkelingen in het programma in het daaropvolgende jaar. Tot nog toe was het initiële vooropgestelde budget steeds toereikend. Echter, gezien het initiële budget voor BVD ingebed zit in een zeer ruim begrotingsartikel ‘begeleidende maatregelen’ kunnen, in geval van onverwachte toename van de uitgaven voor het programma BVD, binnen dit ruime begrotingsartikel middelen aangewend worden vanuit andere programma’s.”

De Raad van State ziet wel in dat niet op sluitende wijze kan worden gewaarborgd dat de vereiste begrotingsmiddelen voorhanden zijn om alle kosten te dragen die normalerwijze ten laste vallen van het voormelde begrotingsfonds en dat in een dergelijk geval die kosten ten laste blijven van de veehouder. Er kan echter in het licht van het gelijkheidsbeginsel niet worden volstaan met de vermelding “binnen de beschikbare begrotingskredieten”. De Raad van State moet dan ook opnieuw aandringen op een regeling waarbij wordt voorkomen dat legitieme verwachtingen van de belanghebbenden worden gefnuikt, bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat zij tijdig kunnen vernemen wanneer er geen beschikbare begrotingskredieten meer zijn.

Artikel 34

11. Het te nemen besluit treedt overeenkomstig artikel 34 ervan in beginsel in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van een aantal bepalingen waarvoor een andere wijze van inwerkingtreding wordt bepaald. De gemachtigde beaamde dat geen dwingende redenen voorliggen voor die afwijking van de normale

⁷ Adv.RvS 55.988/3 van 14 mei 2014, opmerking 5.

termijn van inwerkingtreding. Men schrijve dan ook in de inleidende zin van artikel 34 van het ontwerp:

“Dit besluit treedt in werking de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van (...).”

Om dezelfde reden moet ook de in artikel 34, eerste streepje (lees: 1°), van het ontwerp vermelde datum van “één (lees: 1) juli 2017” worden aangepast.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DU PROJET

2. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis comporte plusieurs mesures visant à lutter contre la diarrhée virale bovine (ci-après : B.V.D.).

Il prévoit des dispositions relatives au dépistage du virus qui cause la B.V.D. (chapitre II du projet) et des dispositions relatives à la prise et à l'envoi d'échantillons (chapitre III). Le projet fixe les conditions auxquelles doit répondre une « marque auriculaire à biopsie » pour être agréée et distribuée (chapitre IV), les modalités de qualification des bovins (chapitre V), les modalités de qualification des troupeaux (chapitre VI), les mesures qui s'appliquent à un bovin avec un statut « IPI »¹, « suspect d'être IPI » ou « B.V.D. inconnu » (chapitre VII), les règles relatives au commerce et au rassemblement de bovins (chapitre VIII), et contient des dispositions relatives au diagnostic (chapitre IX) et à la vaccination (chapitre X). Enfin, il comporte encore une série de dispositions générales (chapitre XI) et de dispositions finales (chapitre XII).

La réglementation en projet se substitue à l'arrêté royal du 18 juin 2014 'relatif à la lutte contre la diarrhée virale bovine' (article 32 du projet). L'arrêté envisagé entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge, à l'exception d'un certain nombre de dispositions pour lesquelles un autre mode d'entrée en vigueur est prévu (article 34).

FONDEMENT JURIDIQUE

3.1. L'arrêté en projet trouve en principe son fondement juridique dans les articles 3, 7, 8, alinéa 1er, 1° et 3°, 9, 1°, 3°, 5° et 6°, 15, 1° et 2°, 17, alinéa 1er, 18, 18bis et 28 de la loi relative à la santé des animaux du 24 mars 1987 (ci-après : la loi relative à la santé des animaux).

Dans la mesure où l'arrêté en projet fixe le mode de collaboration des associations et des fédérations de lutte contre les maladies des animaux avec le Service (à savoir, selon le cas, le service vétérinaire du Service public fédéral Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement ou l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire, ci-après : AFSCA)², il trouve un fondement juridique dans l'article 3, troisième phrase, de la loi relative à la santé des animaux.

¹ « IPI » signifie (un bovin) immunotolérant, infecté d'une manière persistante.

² Voir l'article 1er, 10°, de la loi relative à la santé des animaux.

3.2. Le premier alinéa du préambule mentionne également l'article 6, § 1er, de la loi relative à la santé des animaux, qui permet au Roi, notamment, de désigner la B.V.D. en tant que maladie animale qui relève de l'application du chapitre III de la loi relative à la santé des animaux. Dès lors que cette désignation est déjà intervenue par l'insertion de cette maladie dans l'annexe 1 de l'arrêté royal du 3 février 2014 'désignant les maladies des animaux soumises à l'application du chapitre III de la loi du 24 mars 1987 relative à la santé des animaux et portant règlement de la déclaration obligatoire', ainsi que le Conseil d'État l'avait suggéré dans son avis sur le projet devenu l'arrêté royal du 18 juin 2014³, la référence à la disposition législative précitée est superflue et doit être omise du préambule, comme l'a aussi confirmé le délégué.

3.3. Dans la mesure où l'article 3, § 1er, alinéa 2, 1°, de l'arrêté en projet, combiné avec l'article 6, alinéa 2, de celui-ci, permet au détenteur même de poser des actes vétérinaires sans qu'il faille recourir à un vétérinaire, le fondement juridique réside dans l'article 5, alinéa 1er, 1°, de la loi du 28 août 1991 'sur l'exercice de la médecine vétérinaire'.

Dans la mesure où l'article 26, § 4, de l'arrêté en projet prévoit la possibilité pour le vétérinaire d'exploitation de déléguer la vaccination au détenteur du troupeau bovin dans le cadre d'une convention de guidance vétérinaire, le fondement juridique est procuré par les articles 6, § 2, et 12, § 3, de la loi du 28 août 1991. Cette dernière disposition donne au Roi le pouvoir (en l'occurrence) d'écarter du principe de l'administration par un vétérinaire agréé les vaccins contre la B.V.D. qui sont prescrits ou fournis (notamment) dans le cadre d'une convention de guidance vétérinaire. La première disposition citée habilite le Roi à fixer les conditions dans lesquelles le responsable peut, notamment, administrer ces vaccins dans le cadre d'une convention de guidance vétérinaire.

3.4. En ce qui concerne les missions qui sont confiées à l'AFSCA, qui portent sur des missions complémentaires visées à l'article 4, § 6, de la loi du 4 février 2000 'relative à la création de l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire' et dans l'arrêté royal du 16 novembre 2001 'confiant à l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire des missions complémentaires'⁴, c'est l'article 4, § 6, de cette loi, combiné avec l'article 2, d), de l'arrêté royal du 16 novembre 2001 qui peut procurer le fondement juridique.

Dans la mesure où il est prévu que l'AFSCA peut se faire assister pour certaines tâches par des tiers ou qu'elle fait exécuter certaines tâches par des tiers et que les conditions sont fixées à cet effet, le fondement juridique est procuré par l'article 4, § 5, de la loi du 4 février 2000.

³ Avis C.E. 55.988/3 du 14 mai 2014, observation 7.

⁴ À ce propos, le délégué a déclaré ce qui suit : « Het betreft bijkomende opdrachten toegewezen aan het FAVV in het kader van het KB 16/11/2001. Boviene virale diarree is een economische ziekte die geen rechtstreeks verband houdt met de veiligheid van de voedselketen en met de kwaliteit van het voedsel, teneinde de gezondheid van de consumenten te beschermen. De controle-opdrachten die het Agentschap krijgt in het kader van dit ontwerpbesluit vallen bijgevolg onder het koninklijk besluit van 16 november 2001 houdende het toevertrouwen van bijkomende opdrachten aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, artikel 2, d). Voor het beheer van de statuten laat het FAVV zich bijstaan door de erkende verenigingen. Een wettelijke basis hiervoor vinden we in de Wet van 4/2/2000 houdende oprichting van het federaal Agentschap voor de Veiligheid van de voedselketen, artikel 4, §[6] ».

3.5. Concernant les missions qui sont confiées au Centre d'Étude et de Recherches vétérinaires et agro-chimiques (ci-après : CERVA)⁵, qui est doté de la personnalité civile⁶, le fondement juridique est moins évident.

Le délégué a déclaré que ce fondement juridique pourrait être procuré par l'arrêté royal du 20 juin 1997 'créant le Centre d'Étude et de Recherches vétérinaires et agro-chimiques en tant qu'établissement scientifique de l'État'. Indépendamment même du fait que cet arrêté, tout au plus combiné avec des dispositions législatives, pourrait faire office de fondement juridique, il ne contient pas de délégations permettant au Roi d'arrêter de telles missions.

Toutefois, étant donné que l'article 1er de la loi du 27 juin 1930 'accordant la personnalité civile aux établissements scientifiques et artistiques dépendant du Ministère des Sciences et des Arts' prévoit que le Roi détermine les conditions dans lesquelles les établissements scientifiques de l'État peuvent recevoir la personnalité civile et que son article 2 dispose que ces établissements sont représentés vis-à-vis des tiers par une commission administrative dont la composition et les attributions sont déterminées par arrêté royal, il peut être admis que le Roi peut déterminer les compétences de (la commission administrative) du CERVA en vertu des dispositions législatives précitées. Il est toutefois conseillé d'adapter la loi précitée dans les meilleurs délais afin d'habiliter le Roi d'une manière plus explicite à déterminer les missions des établissements concernés.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

4. Compte tenu de l'observation formulée au point 3.5, on ajoutera avant le premier alinéa du préambule d'un premier alinéa, nouveau, visant les articles 1er et 2 de la loi du 27 juin 1930.

5. Compte tenu de l'observation formulée au point 3.2, on omettra, dans le premier alinéa actuel du préambule, la référence à l'article 6, § 1er, de la loi relative à la santé des animaux.

Article 3

6. En ce qui concerne l'article 3, § 3, de l'arrêté envisagé qui, selon ses termes, s'applique « [à] partir du 1er juillet 2017 », il est renvoyé à l'observation 11 relative à l'entrée en vigueur de l'arrêté envisagé.

⁵ Voir les articles 4, alinéa 2, 11, § 3, alinéa 2, et 22 du projet.

⁶ Article 1er, alinéa 2, de l'arrêté royal du 20 juin 1997 'créant le Centre d'Étude et de Recherches vétérinaires et agro-chimiques en tant qu'établissement scientifique de l'État'.

Article 11

7. Conformément à l'article 11, § 3, alinéa 2, du projet, le CERVA établit l'équivalence entre les garanties relatives au statut attribué aux bovins dans le cadre de bovins importés ou provenant d'échanges commerciaux, et les statuts visés à l'article 11, § 2, du projet. Ce faisant, un pouvoir réglementaire est attribué au CERVA. Si cette délégation peut être admise, eu égard à sa portée limitée et technique, les règles fixées en la matière par le CERVA doivent toutefois être publiées au Moniteur belge afin qu'elles acquièrent force obligatoire pour les détenteurs concernés.

Cette observation vaut également pour les articles 22, alinéa 2, 1°, et 29, §§ 2 et 3, du projet.

Article 12

8. L'article 12, 3°, du projet doit viser l'article 22, *alinéa 2, 1°* (et non : l'article 2, 1°), du projet.

Article 17

9. Dans le texte néerlandais de l'article 17, § 2, du projet, on écrira « aanbevelingen formuleren » au lieu de « formuleren aanbevelingen ».

Article 28

10. L'article 28, § 1er, du projet, énonce que certains coûts sont supportés par le fonds budgétaire pour la santé et la qualité des animaux et des produits animaux « selon des (lire : les) modalités déterminées par le ministre, après avis du Conseil du Fonds et dans les limites des crédits budgétaires disponibles du Fonds ».

Dans son avis sur le projet devenu l'arrêté royal du 18 juin 2014, le Conseil d'État a formulé sur une disposition comparable l'observation suivante : ⁷

« Dans les articles 27, § 2, 28, § 3, alinéa 1er, et § 4, et 29, § 1er, du projet, il s'avère que certains coûts sont supportés et certaines indemnisations sont octroyées par le Fonds défini plus précisément à l'article 2, § 1er, alinéa 2, 18°, du projet, mais 'dans les limites des crédits budgétaires disponibles'. Il découle de cette précision qu'à partir d'un certain moment, à savoir lorsque les crédits budgétaires fixés annuellement auront été épuisés, les coûts et indemnisations en question ne seront plus payés par le Fonds. À cet égard, le projet se fonde manifestement sur le principe du 'premier arrivé, premier servi'.

Un tel dispositif se heurte toutefois au principe d'égalité, dès lors que la date de la demande de paiement peut être décisive pour qu'elle soit accueillie ou non. Cette observation s'impose d'autant plus qu'il s'agit du paiement de certaines prestations déjà effectuées, de sorte qu'il peut être admis que les intéressés peuvent nourrir des attentes

⁷ Avis C.E. 55.988/3 du 14 mai 2014, observation 5.

légitimes en ce qui concerne ces paiements. Les auteurs du projet doivent vérifier si leur préoccupation budgétaire ne peut pas mieux se concilier d'une autre manière avec ces attentes légitimes ».

Le délégué a déclaré à propos de la disposition actuellement en projet ce qui suit :

« Bij de opmaak van de initiële begroting dienen wij te werken met vastgelegde budgetten. Bij het vastleggen van het initiële budget voor het programma BVD wordt jaarlijks een raming gemaakt van de te verwachten kosten op basis van ervaringen van de voorgaande jaren en de te verwachten verdere ontwikkelingen in het programma in het daaropvolgende jaar. Tot nog toe was het initiële vooropgestelde budget steeds toereikend. Echter, gezien het initiële budget voor BVD ingebed zit in een zeer ruim begrotingsartikel 'begeleidende maatregelen' kunnen, in geval van onverwachte toename van de uitgaven voor het programma BVD, binnen dit ruime begrotingsartikel middelen aangewend worden vanuit andere programma's ».

Le Conseil d'État est bien conscient que la disponibilité des moyens budgétaires requis pour supporter tous les coûts qui sont normalement à la charge du fonds budgétaire précité ne peut être garantie d'une manière optimale et que, dans pareil cas, ces coûts restent à la charge du détenteur. Toutefois, au regard du principe d'égalité, la mention « dans les limites des crédits budgétaires disponibles du Fonds » ne peut suffire. Le Conseil d'État doit dès lors de nouveau insister sur la nécessité de mettre en place un dispositif permettant d'éviter de décevoir les attentes légitimes des intéressés, par exemple en veillant à ce qu'ils puissent savoir en temps utiles quand les crédits budgétaires disponibles sont épuisés.

Article 34

11. Conformément à son article 34, l'arrêté envisagé entre en principe en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge, à l'exception d'un certain nombre de dispositions pour lesquelles un autre mode d'entrée en vigueur est prévu. De l'accord du délégué, il n'existe pas de raisons impérieuses justifiant cette dérogation au délai usuel d'entrée en vigueur. On écrira dès lors dans la phrase introductive de l'article 34 du projet :

« Le présent arrêté entre en vigueur le dixième jour suivant sa publication au Moniteur belge, à l'exception (...) ».

Par identité de motif, la date du « 1er juillet 2017 » mentionnée à l'article 34, premier tiret (lire : 1°), du projet doit également être adaptée.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Annemie GOOSSENS

Jan SMETS